

ALEXANDRU BĂDULESCU
SUSȚINĂTOR ÎMPĂTIMIT AL CULTURII PRAHOVENE
Carmen Manea, Editura Muzicală, 2023

Cuprins

Capitolul I - Copilăria. Primii ani de școală.....	15
Capitolul al II-lea - Studiile la Liceu și la Școala de ofițeri din Bacău.....	23
Capitolul al III-lea - Activitatea în învățământ și în domeniul cultural-artistic.....	30
Capitolul al IV-lea - Studiile la Conservatorul de muzică <i>Ciprian Porumbescu</i> din București.....	34
Capitolul al V-lea - Studii și vizite de documentare. Prezențe notabile în viața culturală prahoveană.....	39
Capitolul al VI-lea - Al. I. Bădulescu și minunata sa familie.....	46
Capitolul al VII-lea - Paul Constantinescu - un compozitor admirat de Alexandru Bădulescu.....	60
Capitolul al VIII-lea - Contribuții muzicologice.....	76
Comunicări susținute la Simpozioanele Internaționale de Muzicologie <i>George Enescu</i>	80
2011: GEORGE ENESCU ȘI LEGĂTURILE SALE CU JUDEȚUL PRAHOVA.....	80
2013: O lumină în devenirea compozitorului Paul Constantinescu: GEORGE ENESCU.....	118
2015: GEORGE ENESCU - SIMBOL AL ACTIVITĂȚII SOCIAL-UMANITARE DIN ROMÂNIA.....	132
2017: GEORGE ENESCU - CONDUCĂTORUL MUZICAL AL CONCERTULUI PUBLIC ÎN CARE S-A PREZENTAT PENTRU ÎNTÂIA OARĂ, ÎN SEARA ZILEI DE 3 MARTIE 1946, ORATORIUL „PATIMILE DOMNULUI” DE PAUL CONSTANTINESCU.....	150
2019: Paul Constantinescu - Triplu Laureat al Concursului Național de Compoziție George Enescu.....	176
Capitolul al IX-lea - Manifestări artistice. Alte contribuții muzicologice.....	182

XI. 1. Organizator al unor manifestări muzicale naționale de succes.....	188
IX. 2. Prelegeri. Expuneri. Referate.....	189
Capitolul al X-lea – Diplome și alte distincții primite după anul 1985.....	197
X.1. Ordine și medalii.....	198
X.2. Premii obținute în calitate de dirijor și creator al unor lucrări muzicale.....	200
X.3. Lucrări de artă monumentală. Busturi în bronz sau piatră.....	202
EVOCĂRI.....	206
NICOLAE BRÂNDUȘ.....	209
GALINA BUINOVSCI.....	212
MIHAI COSMA.....	214
VIOREL COSMA.....	216
ILINCA DUMITRESCU.....	219
NICOLAE DUMITRESCU.....	221
VALENTIN GRUESCU.....	228
SANDA VALENTINA HÎRLAV MAISTOROVICI.....	231
CORNELIU IRIMIA.....	236
CONSTANTIN MIHAI.....	237
ALINA PÂRVULESCU.....	240
LILIANA PISPIRIS.....	243
MARIANA POPESCU.....	245
RADU POSTĂVARU.....	248
DANA CRISTINA PROBST.....	250
LUCIAN SABADOS.....	252
TEREZA SANDU.....	255
MIHAELA ȘTEFĂNESCU.....	256

SILVIA VOINEA.....	258
Anexe:.....	260
1. Memoriu de activitate – Mai, 1973.....	260
2. Caracterizare întocmită în scopul înscrierii la Cursul de Îndrumători Cultural – Mai, 1955.....	261
3. Scrisoare de mulțumire din partea Prea Fericitului Patriarh Teoctist, Vălenii de Munte, 23 August 1995.....	264

Argument

Motto: „Muza este memoria, păzitoare a amintirii oamenilor care, prin excelența lor, s-au ridicat la universalitate și astfel s-au sustras morții totale, deoarece, dacă ființa lor fizică s-a risipit în neant, ființa lor spirituală a rămas vie în memoria muritorilor”. (Athanasie Joja)

Istoria culturii a demonstrat că după trecerea la cele veșnice, și adevăratele valori încep să se contureze, să capete perspectivă în timp, să fie comentate, redescoperite și redimensionate din alte puncte de vedere de cei care s-au aflat în prejma lor și de generațiile următoare. Dincolo de opinii subiective, sau de păreri arbitrare se manifestă tendința pozitivă a evaluării corecte a contribuției lor în domeniul de specialitate în care au activat. Să descrii o personalitate complexă ca aceea a profesorului **Alexandru I. Bădulescu**, fără să-i fi fost elev ori colaborator apropiat, este o întreprindere pe cât de hazardată, pe atât de dificilă. În calitate de cititor al scrierilor sale și de admirator al prestațiilor domniei sale pe multiple planuri, îi păstrez cele mai frumoase amintiri.

Sentimentele de venerație și adâncă recunoștință pe care le nutresc față de ilustrul muzician și om de cultură - care a reprezentat un model de excepție pentru mai multe generații -, nu pot fi exprimate prin cuvinte. Pe omul minunat care a fost **Al. I. Bădulescu**, l-am prețuit și admirat, i-am mulțumit atât cât mi-au permis împrejurările - niciodată suficient și mai ales, niciodată la timp. Consider că un portret al acestui maestru înzestrat cu har, entuziast, neobosit, care nu precupețea nici timp, nici energie pentru îndeplinirea obiectivelor asumate și pentru pregătirea celor care vor urma - este greu de realizat. Cu toate acestea, mi-am propus să scriu o carte în memoria domniei sale. Există o necesitate profundă de a readuce în orizontul amintirii anumite personalități care ne-au marcat evoluția, așa cum există în fiecare dintre noi un impuls interior îndreptat spre păstrarea modelelor. Admirația autentică, reală, profund asimilatoare și gratitudinea sinceră pe care o datorăm unor măștri care au contribuit în mod hotărâtor la formarea profesională și morală a multor generații, constituie sentimente care nu au nimic comun cu clișeele idolatriei sau ale modei. Acestor oameni minunați, adevărați corifei ai culturii muzicale românești le datorăm toată recunoștința și respectul nostru, aceia care am avut șansa și privilegiul de a-i cunoaște și prețui. Consider că pentru noi este o datorie de onoare să scoatem la lumină și să omagiem aportul valoros al unor muzicieni români, care au activat cu succes în domeniul cultural-artistic și al învățământului. Este o modalitate de respect și de vibrație lăuntrică, prin care contribuțiile lor semnificative își justifică reactualizarea, putând evoca - chiar și parțial - voluminosul dosar documentar al activității prodigioase desfășurate de ei cu multă pasiune și responsabilitate.

Prin intermediul acestei cărți, doresc să aduc un omagiu memoriei profesorului **Alexandru I. Bădulescu**, distins cărturar, muzicolog și coordonator al vieții cultural-artistice prahovene. Proiectul elaborării ei a existat cu mult timp înaintea plecării domniei sale la cele veșnice. Plănuisem împreună să ne întâlnim și să înregistrez povestea vieții sale, urmând ca ulterior să o transcriu și să o completez cu documente (fotografii, diplome, fragmente din alocuțiunile sale la simpozioane, conferințe, sau din scrierile sale) și cu mărturiile unor

contemporani de-ai săi. Din păcate, din cauza multiplelor activități în care era tot timpul angrenat, dar și a problemelor de sănătate din ultimele luni ale vieții sale, proiectul nu s-a mai putut materializa în forma inițială. Prin amabilitatea familiei sale, în special a domnului Laurențiu Bădulescu (fiul cel mare), am putut consulta o serie de documente și am aflat detalii interesante despre viața și activitatea domnului Alexandru I. Bădulescu. Desigur, spațiul relativ limitat nu îmi va permite să menționez decât o parte din impresionanta sa activitate desfășurată pe multiple planuri. Marele istoric și critic literar George Călinescu, avea perfectă dreptate când spunea: "Dacă timpul omoară orice creație în total ori în parte, prin acel în parte, veșnica tinerețe a eternelor modele este demonstrată, partea rămasă fiind aceea cu adevărat solidă". (Istoria Literaturii Române, pag. 826).

Pe parcursul acestei lucrări voi încerca să sintetizez materialele consultate și să răspund unor întrebări importante precum:

Ce știm deja despre Al. I. Bădulescu?

Ce nu știm și ar trebui să aflăm?

La finalul cercetării, sper să aflu cine a fost Al. I. Bădulescu cu adevărat.

Istoria a demonstrat că puțini sunt aceia care scapă uitării, iar acest lucru își are prețul său; acei oameni cu totul speciali, care au impresionat generații întregi, capătă o aură legendară după plecarea la cele veșnice și devin personaje de poveste. În lucrarea pe care v-o supun atenției, voi încerca să demonstrez că profesorul **Alexandru I. Bădulescu** este încă printre noi, o prezență expresivă, benefică, de o admirabilă vitalitate și o infinită longevitate, ca orice permanență. Din motive care scapă uneori și bunului simț și raționamentelor logice, despre unele personalități, chiar și inițiații vorbesc mai mult și mai aproape de adevăr, după plecarea acestora dintre noi. În astfel de cazuri, timpului îi revin mai multe îndatoriri pe linia cunoașterii, analizei și evaluării activității celui în cauză. **Al. I. Bădulescu** este pentru noi un exemplu grăitor de pasiune, eficiență și entuziasm în activitățile desfășurate, pe care le-a îndeplinit cu devotament, cu prestigiu și responsabilitate, atrăgându-și respectul și stima neprețuită a colaboratorilor și a posterității.

În 20 februarie 1929, în satul Dara, județul Buzău, vedea lumina zilei **Alexandru I. Bădulescu**, personalitate polivalentă și respectată, care, pe parcursul a peste 7 decenii și-a consacrat cu devotament talentul și cunoștințele în folosul muzicii, al culturii prahovene și naționale. Parcurusul profesional de excepție al domniei sale – de la învățător, la director de cămin cultural, dirijor de cor, profesor de muzică în comuna Pietroasele, la doctor în muzicologie și coordonator al secției de cultură a regiunii Ploiești (mai târziu a județului Prahova) -, este semnificativ pentru volumul imens al activității desfășurate cu profesionalism și dăruire în toate instituțiile unde a lucrat. Domnia sa nu doar a avut inițiative excepționale legate de cultura și arta muzicală românească, dar a găsit și modalitățile potrivite de a le pune în practică cu rezultate benefice, chiar dacă, în anumite circumstanțe, a trebuit să depășească

bariere și dificultăți ce păreau a fi insurmontabile. Realizările sale multiple și valoroase îmbină contribuțiile muzicologice, cu numeroasele realizări în cultura prahoveană și națională precum: organizarea numeroaselor evenimente artistice (concerte, concursuri muzicale, în care un loc de frunte îl ocupă Concursul Național de Interpretare "Paul Constantinescu"), inițierea unor manifestări culturale în cadrul muzeelor din Ploiești și din județul Prahova, a cursurilor de măiestrie dedicate tinerilor dirijori, înființarea unor muzee și edificii culturale în județ, omagierea unor personalități artistice de frunte, organizarea unor întâlniri cu muzicieni, scriitori și poeți români și din alte țări europene, participarea la numeroase conferințe, mese rotunde, lansări de carte și de CD-uri, simpozioane prestigioase (menționăm prezența sa constantă la edițiile Simpozionului Internațional "George Enescu", organizat de UCMR). Imensa activitate a domniei sale, entuziasmul și puterea de muncă fără egal, devotamentul față de nobila misiune asumată în postură de slujitor al muzicii și al culturii naționale nu poate fi evocată decât parțial.

Poetul Paul Valéry spunea că toate poemele scrise vreodată ar putea fi atribuite unui singur poet atemporal, nimeni altul decât spiritul creator. Personalitatea complexă și activitatea prodigioasă a ilustrului reprezentant al culturii prahovene și românești ne face să apreciem cum se cuvine valoarea excepțională și inegalabilul spirit creator al domniei sale. În activitatea sa bogată, cărturarul și artistul generos s-au întâlnit și au colaborat cu specialistul riguros, cu organizatorul eficient și entuziast, cu criticul muzical, cu slujitorul neobosit al culturii. În întreaga sa existență, arta condeielui s-a împletit armonios cu arta predării, cu inițierea și coordonarea pasionată a numeroase instituții și evenimente culturale.

Omul. Personalitatea fascinantă a domnului **Alexandru I. Bădulescu** emana energie, viață, mișcare, flacără, tumult. Mereu zâmbitor, entuziast, activ, competent, însuflețit de iubire și de încredere în semenii, acesta a avut întotdeauna o atitudine pozitivă, armonioasă, cooperantă și sociabilă. Domnia sa făcea parte din categoria oamenilor de anvergură, cu caractere puternice, cu talente de excepție, cu inteligențe armonioase, care au contribuit substanțial la progresul culturii românești și la purificarea aerului din jur. Generozitatea sa proverbială a fost demonstrată de-a lungul timpului față de prieteni, de discipoli, de colaboratori, față de oameni de rând, dar și față de necunoscuți. În tot ce a întreprins, a pus gând și suflet, știință și generozitate, pasiune, talent și dăruire. Nu credem că greșim considerând că **Al. I. Bădulescu** nu a fost doar un om, ci o instituție culturală atotcuprinzătoare.

Autorul. Lucrările sale impresionează prin competență și seriozitate, prin bogăția informațiilor și a documentării, prin creativitatea comentariilor. În tot ce a publicat există o combinație fericită de har și minte clară, cuprinzătoare, sintetizatoare, remarcabilă prin puterea de intuiție și de prelucrare inteligentă a datelor.

Talentul este punctul de plecare în creație, în educație și în orice domeniu de activitate. Pentru profesorul **Bădulescu**, talentul reprezenta o problemă de adâncime și de responsabilitate, o stăruință îndârjită, răbdătoare, entuziastă și cinstită, o cauză tenace pentru atingerea unui nivel

cât mai înalt în zborul însuflețirii. Talentul (alături de alte multe calități ale sale), l-a menținut tânăr, puternic și optimist.

Oratorul. Pe lângă avantajul de a scrie frumos, domnul **Alexandru I. Bădulescu** poseda calități oratorice de excepție, fiind un inegalabil vorbitor, înzestrat cu har și cu un timbru vocal particular, inconfundabil. În spatele armoniei vorbelor, se ascundea multă înțelepciune precum și o armonie de gândire și de simțire, care mergea în același pas cu ritmul cuvintelor. Discursurile sale fermecau, emoționau, convingeau și cucereau prin verva lor scânteietoare și prin firescul exprimării. Îmbinând adevărul cu metafora, științificul cu liricul, discursurile sale îngemănau creator acuratețea cu stilul elevat, eleganța cu rigoarea și creativitatea, dezvăluind cultura și vocația umanistă a oratorului.

Umanistul. De-a lungul vremii, domnul **Bădulescu** și-a dedicat toate forțele slujirii culturii prahovene și românești. Umanistul și omul de cultură au militat permanent spre o largă arie de cunoaștere și de cuprindere, spre multilateralitate. În peisajul cultural românesc, domnia sa reprezenta o sinteză unică, foarte rar întâlnită: **profesionist**, cu o documentare remarcabilă, investigând exhaustiv domeniile de care s-a ocupat; **artist**, știind să îmbrace gândirea și simțirea într-un chip impresionant, în care căldura sentimentelor se îmbina fericit cu frumusețea imaginilor și cu vigoarea cuvintelor; inegalabil **manager cultural**, având darul competenței, al sintezei și al construcției armonioase; **gânditor**, căutând răspunsuri unor probleme importante legate de fenomenul cultural pe o perioadă de mai bine de 7 decenii. Când tipologia personalităților secolului al XX-lea și a epocii actuale va fi cadastrată și se vor stabili ierarhiile la cotele lor efective, contribuțiile pe multiple planuri ale profesorului muzicolog dr. **Al. I. Bădulescu** vor străluci în deplina lor lumină în peisajul culturii muzicale românești.

În cartea pe care o dedic inegalabilului profesor și Om de cultură, doresc să demonstrez că acesta reprezintă o carte de vizită care cinstește nu doar numele său, ci și numele județului Prahova, al muzicii românești, al UCMR, al Muzeului Paul Constantinescu din Ploiești și al Muzeului Peleş din Sinaia (de a cărui restaurare s-a ocupat direct în perioada 1976-1989) și al multor alte instituții culturale. Numele său a devenit concept și însemn de legendă. A intrat din viață în Pantheonul culturii românești. De aceea, în amintirea ctitoriilor sale impresionante și a activității sale neobosite, ne închinăm cu nemărginită admirație și recunoștință.